

List rozhodcom

autor: Alain Pécout

zdroj: Spravodaj RACP č.98 - 2013

(preklad: Mgr. Peter Kapusta)

Je zvykom, že výbor klubu sa zaobera aktuálnym stavom plemien, ktoré zastrešuje a zároveň zdieľa výsledok tohto stavu s tými, ktorí nedeľu čo nedeľu, pomáhajú udržať správny smer prostredníctvom svojich rozhodnutí. Na konci roku 2012 som teda adresoval nasledujúci list francúzskym rozhodcom.

CHEVAL-BLANC, PONDELOK 24. DECEMBERA 2012

MOJI DRAHÍ KOLEGOVIA,

Pre koniec kalendárneho roku sú typické rozličné priania, a tak Vám teda želám šťastný nový rok 2013 plný radosti a prajem Vám, aby ste pri posudzovaní stretávali s krásnymi predstaviteľmi pyrenejských plemien!

Pri tejto príležitosti Vás chcem požiadať, aby ste mi zasielali poznatky o našich plemenách, ktoré nadobudnete pri posudzovaní, či už budú dobré či zlé.

Taktiež Vám predostriem obavy týkajúce sa našich plemien, aby sme tak zabránili, že sa tu natrvalo usadia nedostatky, a preto uvítam Vaše postrehy a komentáre uvítam s veľkým záujmom a budem ich konzultovať s výborom RACP.

PYRENEJSKÝ OVČIAK DLHOSRSTÝ

Uprednostňujte psov obdĺžnikového formátu pred jedincami s telom štvorcového tvaru, živých čulých jedincov pred apatickými, ďalej psov inteligentného vzhľadu pred nahlúplu vyzerajúcimi a hlavne uprednostňujte ovčiakov pred jedincami podobajúcimi sa na plemená z deviatej skupiny FCI!

Minimálna výška u fien je 40cm a u samcov 42cm s toleranciou o 2cm menej u pozoruhodných jedincov.

V dnešnej dobe má veľa jedincov „dredy“, ktoré ale nie sú v žiadnom prípade povinné a ich prebytok môže psovi dokonca uškodiť, hlavne nezabúdajme, že pyrenejský ovčiak nie je puli! „Dredy“ sa u PO vyskytujú väčšinou na zadnej časti tela. Na ramenach však srsť musí byť rovná a suchá, dobre diferencovaná.

Ďalšia pripomienka, sfarbenie harlekýn je kombinácia svetlo šedej a čiernej, odtiene plavej farby sú mimoriadne nežiaduce a jedinci sfarbenia svetlý harlekýn nie sú uchovníteľní. Je stanovené, že plavý jedinec s rôznofarebnými očami nemôže byť uchovnený, rovnako ako plavý harlekýn s hnédymi očami, pretože geneticky sa jedná o tú istú záležitosť!

Chvost nesený v pohybe vysoko, rovnako chvost zatočený nad obličkami, prípadne nesený rovnobežne s chrbotovou líniou (alebo dokonca opačne) musí byť penalizovaný.

Ideálne je nízko nesený chvost s miernym háčikom, v tvare písma J, ako u briarda či beaucerona (i keď ani u týchto plemien súčasný stav, čo sa týka správneho chvostu nie je práve ideálny). Vo všeobecnosti platí, že chvost nie je príliš dlhý.

Aby sme sa vyhli strmému uhleniu, žiaduce sú prirodzené pevne stojace zadné končatiny s malou päťou a dlhou labkou.

Hlava je trojuholníkového tvaru, ťufák je skôr krátky, pokrytý kratšou, takmer rovnou srsťou, ktorá smeruje spredu dozadu a nie kolmo. Oči sú výrazné, mandľového tvaru, dobre otvorené, nie príliš veľké. Lebka je širšia ako dlhšia a takmer plochá. Srsť na lícach a nad očami je dlhšia. V súčasnosti má mnoho jedincov výrazné osrstenie na ťufáku s veľkými okrúhlymi očami a malou oblou lebkou. Jedná sa však o nedostatky!

Malé pohyblivé čiastočne vztýčené uši pripomínajú naše staré dobré uši z čias, keď sa ešte kupírovali. Zvesené uši by nemali byť považované za nedostatok, pokial' nie sú veľké a ťažké.

K problematike kúpania u tohto plemena sa radšej ani nebudem vyjadrovať, pretože psovi iba uškodí.

Pozor taktiež na pigmentáciu, má byť výlučne čierna!

Na záver, čo sa týka pohybu, klus má byť predĺžený a plynulý, s dobrým pokrytom terénu a silný. Krátky, rýchly a často až strojový pohyb nie je pre toto plemeno typický.

Budem Vám vďačný, ak budete v posudkoch vyzdvihovať pozitívne, teda, ak nejaké uvidíte!

PYRENEJSKÝ OVČIAK KRÁTKOSTRSTÝ

Má byť krátkosrstý! Telo je štvorcového tvaru s dobrou kostrou. Päta je o niečo vyššia ako u jeho príbuzného, uhlenie je viac otvorené, pohyb je kratší. Štruktúra srsti je odlišná, keďže je jemnejšia, na predných a zadných končatinách vytvára menšie zástavy (toto sa však netýka polodlhnej variety!). Stavba hlavy je pri oboch varietách rovnaká, avšak u krátkosrstého pyrenejského ovčiaka je nos o niečo dlhší.

Predstaviteľ pyrenejského ovčiaka krátkosrstého je o niečo vyšší ako dlhosrstá varieta.

KATALÁNSKY OVČIAK

Vo Francúzsku majú predstaviteľia tohto plemena niekoľko nedostatkov, ktoré nie sú v súlade so štandardom. Týkajú sa hlavne zadných končatín, ktoré sú príliš strmé s vybočenými labkami. Štruktúra srsti nie je dostatočná.

Správna hlava sa nemá ponášať na hlavu pyrenejského ovčiaka, ktorá sa ale vyskytuje u tohto plemena. Správny typ hlavy si môžete naštudovať v galérii víťazov našej resp. španielskej klubovej výstavy.

Správny formát tela je tvar obdĺžnika, chvost je nesený nízko, pohyb je dostatočne dlhý, keďže sa jedná o skutočného ovčiaka!

Ňucháč je silný, v porovnaní s pyrenejským ovčiakom je viac obdĺžnikový, podobne ako aj lebka. Fúzy sú visiace. Veľmi tmavé oko mandľového tvaru nie je nutné, prípustná je taktiež gaštanová farba. Oko musí byť jasne viditeľné, nemá byť skryté pod srsťou. Ucho je pomerne malé a po stranách prilieha k hlave. Povinné sú dvojité paspárky. Povinná je taktiež vyrovnaná povaha.

PYRENEJSKÝ MASTÍN

Je to veľký, ťažký a silný pes, no i napriek tomu sa pohybuje s ľahkosťou, i keď nie je príliš obratný. Jeho hrudník je vyšší a širší ako u pyrenejského horského psa, kostra je silnejšia. Preferuje sa rovná horná línia, i keď je prípustná i klesavá línia chrbta, pokial' jedinec budí dojem celkovej pevnosti. Lebka a ňucháč sú ako dve do seba zapadajúce rovnobežky. Stop nie je príliš výrazný. Viečka môžu byť voľnejšie, pysky so poklesnuté. Oko je často sivasté, čo sa zvykne odpúšťať, avšak preferuje sa tmavé oko! Uprednostňuje sa nízko nasadený chvost. Zadné uhlenie je často otvorené, uprednostňuje sa stredne zauhlený jedinec ... samozrejme obe uhlenia sú správne! Povaha je sebaistá!

PYRENEJSKÝ HORSKÝ PES

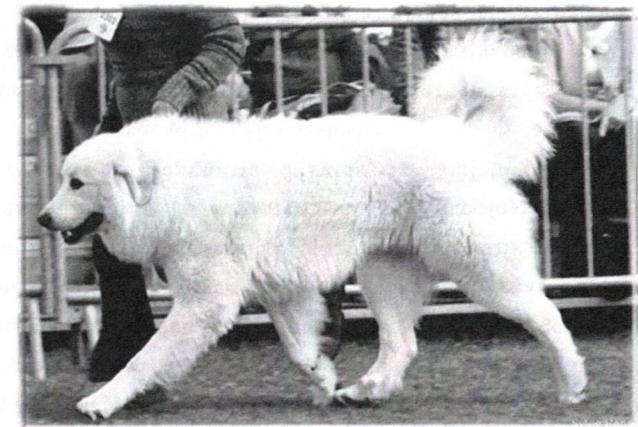
Pán Pyrenejí,
veľký, plný sily,
elegantný
a noblesný ... čo
viac dodať?

Časté nedostatky:
v súčasnosti
ľahšie jedince
s nedostatočnou
kostrou, bez
hrudníka s príliš
úzkym špicatým ňucháčom, s nedostatočným osrstením a veľkým okrúhlym
okom ...

Správny jedinec musí byť od pohľadu plný sily, s dobrými proporciami, ktorého telo nie je prehnane dlhé, má dlhé končatiny s dostatkom kostry s dobrým, nie však prehnaným uhlením vpred aj vzadu, hustú srsť – drsné krycie chlpy a podsadu, dostatočne dlhý chvost zakončený miernym háčikom nasadený nízko a nesený v kolese (arroundera) nad bedrami, keď pes reaguje na podnety, prípadne je v pohybe, pokial' mu to dovoľujú faktory ako napr. veľkosť kruhu, prítomnosť iných psov, či samotné predvedenie ...).

Tu je však potrebné dodať nasledujúce komentáre: Arroundera je nepopierateľným plusom a je nutná, aby tak mohol byť dotvorený celkový obraz pyrenejského horského psa v pohybe. Akí sú teda jedinci, ktorí chvost do arroundery zatáčajú a akí sú tí, u ktorých arrounderu nevidno? Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že jedinci s arrounderou sú milé psy tešiace sa zo života (i keď niekedy tak trochu naivné) a psy s veľmi silnou povahou. Jedinci, ktorí chvost nezatáčajú do arroundery sú zväčša psy bojazlivej povahy resp. psy silnej povahy, avšak prísne vedené majiteľom. Je to sice jednoduchšie vysvetlenie, ale je tomu naozaj tak!

Je úplne prirodzené, aby mal pes pôsobiaci ako strážca a ochrana správnu povahu. Samozrejme za predpokladu, že je správne vedený. Buďme

tolerantní so psami, ktoré v kruhu nevytvárajú arroundera v pohybe a penalizujme lenivé a bojazlivé jedince, nebudeme predsa pozývať do kruhu odborníka na správanie psov. Zamerajme sa však na otázku, či je chvost správne resp. nesprávne nesený a či sa jedná o korektný chvost alebo nie.

Nezabúdajme, že správna arroundera je nesená nad bedrami, nie naboku. Nejedná sa len o zatočený či zvinutý chvost, pretože keď sa pozrieme stredom tohto „kolesa“, musíme vidieť oblohu!

Správna hlava nesmie byť ťažká, priestor pod očami musí byť dostatočne vyplnený, pera musia byť napäť, ucho nasadené nízko, oko je mandľového tvaru a pigmentácia je sýto čierna, stop má byť jemný, nie však neexistujúci. Lebka je mierne klenutá pri pohľade spredu i zhora (najmä zhora), všetky krvinky sú plynulé bez uhlov!

Ďalším veľmi smutným faktom sú veľmi strmé predné končatiny s vybočenými labkami (čo sa týka zadných končatín, nie je táto skutočnosť až tak rušivá, keďže prítomnosť paspárov môže viesť k vybočeniu labiek), neváhajte penalizovať takéto nesprávne predné končatiny, ktoré sú vo všeobecnosti sprevádzané slabšou kostrou a užším postojom.

Čo sa týka správneho pohybu, pyrenejský horský pes dobre pokrýva terén, je dostatočne pružný, energický s dostatočným odrazom, nesmie byť strnulý.

Dúfam, že ste sa príliš nenudili a pokiaľ máte nejaké nejasnosti, neváhajte ma s nimi oboznámiť, keďže vaša spätná väzba bude pre mňa impulzom k napísaniu obsiahlejšieho a užitočnejšieho príspevku!

Prajem vám pekné s sviatkou a šťastný nový rok, v ktorom sa budete stretávať s nádhernými psami!

Taktiež sa teším na priateľské stretnutie s vami vo výstavnom kruhu.

Alain Pécout

Zdroj foto: facebook R.A.C.P